

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ Й ІНТЕРЕСУ УЧНІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ

В статті розглядаються питання вивчення формування мотивації й інтересу учнів до занять фізичними вправами на уроках фізичної культури.

Ключові слова: мотивація, інтерес, учні, фізичні вправи, урок фізичної культури.

The article examines the issue of studying the formation of students' motivation and interest in physical exercises in physical education classes.

Key words: motivation, interest, students, physical exercises, physical culture lesson..

Вступ. Проблема формування у підростаючого покоління стійкої мотивації до цінностей освіти, а також здорового способу життя залишається в наш час досить актуальною. Зважаючи на деяке погіршення в розвитку галузі фізичної культури і спорту, що пов'язано із ситуацією в нашій країні, варто наголосити на необхідність подальшого формування в свідомості сучасного суспільства чіткого розуміння значущості фізичної культури як досить дієвого засобу оздоровлення дітей та підлітків. Не дивлячись на появу останнім часом інноваційних підходів й оригінальних розробок, а також досягнень із питань формування позитивної мотивації у підростаючого покоління до занять фізичною культурою й спортом, все рівно дана проблема залишається досить актуальною у аспекті визначення її залежності з пізнавальною активністю учнів [1-3].

Проблема цілеспрямованого формування інтересів в сучасній психології ще мало розроблена, хоча її вирішення відіграють суттєве значення для практики навчання й виховання підростаючого покоління

Відомо, що у сучасній практиці фізичного виховання вже розроблена достатня кількість методик відносно формування в учнів стійкої мотивації до навчальної діяльності, крім цього й потреби до систематичних занять фізичною культурою. Ці підходи є досить дієвими, використовуються під час організації різних форм роботи із дітьми.

Слід констатувати, що розвиток масової фізичної культури в нашій країні залишається поки що на не достатньому рівні. Це може бути пояснене тим, що фізична культура не розглядається на ґрунтовному рівні як досить важливий та значущий засіб оздоровлення людини, як чинник активізації мотивів, зокрема до навчальної діяльності школярів з інших предметів. Досить пасивне відношення суспільства до цінностей впливу систематичних занять фізичними вправами для розвитку організму людини не сприяє також покращенню стану фізичного виховання дітей та підлітків. Майже 90% учнів мають різного характеру та величини функціональні відхилення у стані свого здоров'я, крім цього недостатній рівень фізичної

підготовленості та фізичного розвитку. Звичайно, що заняття фізичними вправами є основною й практично єдиною можливістю, котра здатна запобігти фізичній деградації українського суспільства, а також зберегти здоров'я населення [1-3].

Методичні підходи щодо організації процесу фізичного виховання учнів у загальних закладах середньої освіти залишаються поки що на традиційному рівні й потребують свого подальшого удосконалення, зокрема у аспекті реалізації більш тіснішого взаємозв'язку пізнавальної активності дітей та підлітків із розвитком в них позитивної мотивації до систематичних занять різними засобами фізичної культури.

Вчителям фізичної культури слід наполегливо й цілеспрямовано формувати у школярів звички до самостійних занять фізичними вправами, а також теоретичної самоосвіти відносно фізичної культури та спорту [1-3].

Мета роботи: визначити фактори, які обумовлюють формування мотивації та інтересу учнів до занять фізичними вправами під час уроків фізичною культурою.

Аналіз основних факторних структурних елементів пізнавальних інтересів, який визначався у результаті анкетування дозволив з'ясувати, що після застосування ряду підходів формування пізнавальних інтересів учнів (зокрема, цікаві розповіді, демонстрація відеофільму, лекторій, проведення тематичної години, уроку-тренінгу тощо) в учнів 7-9 класів зростає відсоткове співвідношення кількості осіб, який властивий високий рівень розвитку пізнавальних інтересів на уроках фізичної культури (70,8%-80,9%). Основною метою занять фізичною культурою і спортом визначають досягнення високих спортивних результатів (30,8%-40,0%), удосконалення форм тіла та зниження зайвої маси тіла (33,3%-45,5%).

На другому етапі дослідження більшість учнів у всіх класах відповіли, що відвідують уроки фізичної культури для того, щоб зміцнити своє здоров'я (36,0%-38,1%) та дізнатися щось цікаве (33,0%-37,5%), тоді як на першому етапі – для того щоб, отримати позитивну оцінку (29,2%-40,0%) та уникнути неприємностей у зв'язку з пропуском (28,6%-33,3%).

Учні відмічають, що уроки фізичної культури у дистанційному форматі характеризуються низьким рівнем фізичного навантаження, що знижує задоволеність від умов їх проведення, але мають достатній зміст наповнення уроків.

За результатами анкетування з'ясовано, що на мотивацію учнів до занять фізичною культурою та спортом відіграє роль вчителя фізичної культури (40,0%-58,3%) та позитивний вплив сімейного фізичного виховання (41,7%-52,4%).

При аналізі результатів анкетування учнів 7-9-х класів на питання «Якому з мотивів, що характеризують ставлення до занять фізичною культурою, Ви надаєте перевагу?» можна відмітити, що більшість учнів як серед хлопців, так і серед дівчат домінуючим мотивом занять фізичною культурою і спортом визнали необхідність ці заняття відвідувати. З віком ми спостерігаємо зменшення кількості учнів, які вибрали основний мотив

занять фізичними вправами - отримання вражень від суперництва, і підвищується кількість учнів у віковому аспекті основним мотивом називали - мотив бути привабливим для інших.

На думку учнів 7-9-х класів для підвищення мотивацію до занять фізичними вправами в умовах онлайн-уроків є показ відео-уроків з власним прикладом вчителя (42,9%-50,0%), тоді як варіант відповіді «Основними мають бути теоретичні заняття з фізичної культури» не сприятиме достатньої мотивації до занять фізичним вправами (9,5%-16,7%).

Висновки. Встановлено, що спрямованість пізнавального інтересу учнів чітко залежить від їх схильностей й здібностей. Обов'язковою і необхідною умовою виникнення пізнавального інтересу учнів є їх попередні знання й практичний досвід в певному виді діяльності, яскраве емоційне задоволення. Пізнавальний інтерес до занять фізичною культурою та спортом в учнів середніх класів є результатом дії існуючої виховної системи, котра здійснюється через засоби масової інформації про великий спорт й фізичну культуру, через проведення спортивних заходів в місті, у школі, під цілеспрямованим впливом учителів, батьків й друзів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Безверхня ГВ, Цибульська ВВ, Гончар ГІ. Мотивація до занять фізичною культурою і спортом школярів та студентів [монографія]. Умань: ВПЦ «Візаві»; 2016. 223 с.
2. Закопайло С.А. Формування мотивації та інтересу в учнів загальноосвітніх шкіл до занять фізичною культурою. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені І.Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. Вип.10. 2015. С.140-146.
3. Круцевич Т, Іщенко О, Імас Т. Мотивація учнів 6-9 класів до уроків фізичної культури. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2014. №2. С68-72.

Науковий керівник кандидатка педагогічних наук, доцентка Коваль В.Ю.